

S. Sayısı : 78

Yalova Kaplıcaları İşletme İdaresinin 1943 yılı kesinhesabına ait rapor ile bilânçonun sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/156)

T. C.

Sayıştay Başkanlığı
Sayı: 270718 - 2171

6 . XI . 1947

Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Yüce Katına

Genel kâtip Kanunlar Müdürlüğü deyimi ile alınan 14 . VI . 1946 tarih ve 2401/4127 sayılı yazıları cevabıdır.

Yalova Kaplıcaları İşletme İdaresinin 1943 mali yılı hesabının Büyük Millet Meclisinin 1501 sayılı kararı veçhile muameleye tâbi tutularak hükme bağlanmış olduğunu ve müessesenin işlemlerinden tazmin ile ilgili görülmeyen kısımları hakkında düzenlenen raporun, bilânço ve ilişiği cetvellerle birlikte sunulduğunu engin saygılarımla arz ederim.

Sayıştay Başkanı
S. Oran

Yalova Kaplıcaları İşletme İdaresinin 1943 mali yılı bilânçosu üzerinde yapılan inceleme sonucunu gösteren rapor

Başlangıç

3653 sayılı Kanunla kurulan Yalova Kaplıcaları İşletme İdaresinin işlemleri; sözü geçen kanunun 10 ncu maddesi gereğince Sayıştay'ın denetlenmesine tâbi tutulmuş olmakla beraber gerekçesi 1939 mali yılına ait bilânçonun incelemesi sonucunu taşıyan raporumuzda tafsilâtlı olarak arz ve izah edildiği üzere noksan tahsilâtın veya fazla veyahut usulsüz ödemelerden dolayı muhasibin sorumlunu gerektiren paraların; Sayıştay'ın kaza yetkisine dâhil bulunmadığı mülâhaza ve kanaatiyle bu hususta yalnız Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının dikkat nazarının celbi ve diğer bazı idari eksiklikler hakkında da lâhik olan mütalâa ile beraber Büyük Millet Meclisine keyfiyetin arzı kurulumuzca uygun görülmüş ve bu görüş ve telâkki tarzı Yüksek Meclise de tasvip buyurulmuş olduğundan sözü edilen müessesenin mütâakıp yıllar bilâçolarına ait raporlarda olduğu gibi 1943 yılı bilânçosu hakkındaki raporda aynı esas ve teamüle tevfikân tanzim kılınmış ve Sayıştay Başkanlığının 9 . IV . 1946 tarih ve 248325/743 sayılı yazısıyla Yüksek Meclise sunulmuştu.

1943 yılı bilânçosuna ait rapor üzerine Büyük Millet Meclisince ittihaz buyurulan Yüce Başkanlığın 14 . VI . 1946 tarih ve 4127/2401 sayılı tezkereleriyle Sayıştay'a gönderilen 1501 sayılı kararda; Kamutay'ca tasvip edilmiş olan Sayıştay Komisyonunun kararları olayla ilgili hususlara mahsus ve münhasır olup benzeri meselelerde hukuki bir tesiri olmadığı ve bu itibarla Yalova Kaplıcaları hesapları hakkında Sayıştay'ın bundan evvel vermiş olduğu yetkisizlik kararının mütâakıp yıllara ait hesaplarda da aynı suretle uygulanması zaruretinde bulunmadığı, gerek Anayasa, gerek Genel Muhasebe Kanunu hükümleri, Sayıştayı Devletin gelir ve giderlerini denetlemekle görevli ve yetkili kıldığı gibi 3653 sayılı Kanunun ruhu ve onun uygulanması şeklini gösteren yönetmeliğin 18 nci maddesi dahi bunu teyit etmekte olduğu ifade kıldıktan sonra sözüdedilen İdarenin 1943 yılı bilânçosu üzerinde Sayıştayın, saymanların sorumlularını gerektiren işler hakkında kanunen haiz olduğu yargı hak ve yetkisini kullanmadığı görüldüğünden bahsile

hesabın bu bakımdan tekrar incelenerek hükme bağlanması beyaniyle raporun iade edilmiş olduğu) gösterilmesi üzerine müessesenin bahis konusu 1943 yılı hesabı yeniden yargılanarak noksan tevkifat ve fazla tediyatla ilgili görülen 936 lira 60 kuruşun müsebbiplerinden tazminen tahsili hüküm altına alınmış ve bu hususta 13. XII. 1946 tarih ve 718 sayılı bir de ilâm tanzim kılınmış ve tazmin ile ilgili bulunan işlemlerde görülen bazı noksanlıklar tertip sırasıyla aşağıdaki maddelerde arz olunmuştur.

Bilançonun tahlili
Birinci kısım

Alacaklı hesaplar :

Bakiye		Matlup		Zimmet	
Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1 276 291	84	1 276 291	84		0

1. — Sermaye :

Bu hesabın geçen seneden devri yukarıda gösterildiği veçhile 1 276 291,84 liradan ibaret olup 1943 yılında bu hesabı ilgilendiren bir işlem olmamıştır.

2. — İhtiyat sermaye :

Bu hesabın matlubunda görünen 6 224,90 lira mülga Denizbanktan hesaben devir alınan para olup 3653 sayılı Kanunda ihtiyat sermayesi ayrılmadığına dair bir hüküm bulunmadığı gibi esasen bu sene bilançosu da zararlı kapanmış olduğundan ihtiyat sermaye namıyla ayrıca bir para ilavesine de imkân görülmemiştir.

3. — Amortisman hesabı :

Bu hesabın geçen seneden devri 295 959,88 liradır. Bu miktar 1943 yılında ayrılan ve müfredatı bilançoğa bağlı 5 ve 8 numaralı cetvellerde gösterilen 61 417,33 liranın ilavesiyle 357 377,21 liraya baliğ olmuştur. Sabit kıymetlerden ayrılan amortisman miktarı hesap yönetmeliğiyle tâyin edilmiş bulunduğundan bu münasebetle arza şayan bir cihet görülmemiştir.

4. — Muhtelif alacaklılar :

Bu hesabın 1942 senesinden devri 8 629,19 liradır. 1943 yılı matlup yekûnu 86 425,46 lira ve aynı yıl içindeki tediyat yekûnu da 61 675,99 lira olup 1944 yılına devri ise 24 749,47 liradan ibaret bulunmuş ve zimmet ve matlubunda kayıtlı paraların müspit evrakına uygun olduğu görülmüştür.

5. — Kredi :

Bakiye		Matlup		Zimmet	
Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
20 000		20 000			0

İşletme İdaresinin geliri, giderini karşılamamakta olduğundan lokantanın ihtiyacı için stok yapılmasını sağlamak maksadiyle Sağlık Bakanlığı 1943 bütçesinin 494 ncu bölümüne konulmuş bulunan 110 bin liralık ödeneğin tamamen ödendiği Hazine Saymanlığı kayıtlarından anlaşılmuş ise de İşletme İdaresi kaydında bu miktardan yalnız 90 bin lirasının iradına raslanmış ve geri kalan 20 bin lirasının kredi karşılığı olarak ödendiği ve fakat Bakanlıktan bildirilmediği için kayda geçirilmediği anlaşılmuş ve sözü edilen 20 bin liranın varidata ilavesi ve kredi hesabının kapatılması suretiyle işlemin düzeltilmesi gerekli bulunmuştur.

İkinci kısım

6. — Oteller ve banyolar :

Borçlu hesaplar					
Bakiye		Matlup		Zimmet	
Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
714 572	59		0	714 572	59

Yalova kaplıcaları sınırı içindeki otel, banyolarla pavyonların esas kayıtlarındaki değerlerini göstermekte bulunan bu hesabın 1944 yılına devrinin, 1942 yılından devrolunan miktarın aynı olduğu, 1943 yılında bir muamele görmemiş bulunduğu anlaşılmış, binaların nelerden ibaret oldukları ve değerleri bilânçoya bağlı 5 numaralı cetvelde gösterilmiş ve kayda uygun bulunmuştur.

7. — Sair binalar hesabı:

Yalova kaplıcaları dâhilindeki - Otel, pavyon ve banyolar hariç - sair binaların esas kaydındaki değerlerini gösteren bu hesabın geçen yıldan devri 238 450,89 lira olup 1943 yılında başkaca bir işlem görmemiş olduğu anlaşılmıştır.

8. — Tesisler:

Bu hesabın zimmetinde görünen 165 975,45 liranın 1942 yılından müdevver olduğu, 1943 yılı içinde bir muamele görmemiş bulunduğu anlaşılmış ve bu para müfredatı bilânçoya bağlı 7 numaralı cetvelde gösterilen tesisatın mukayyet bedeline uygun bulunmuştur.

9. — Demirbaş eşya:

Bu hesabın hizmetinde kayıtlı demirbaş eşya bedeli; 1942 yılından devrolunan 290 577 lira 80 kuruşla 1943 yılında satın alınan 13 670 lira 21 kuruşluk demirbaş eşya bedeli ile birlikte 304 248 lira 1 kuruş yükselmiş ise de bundan kırılan eşya bedeli olarak tazminlen tahsil olunan 21 lira 70 kuruşun tenzilinden sonra 1944 yılına 304 226 lira 31 kuruş devredilmiş bulunmaktadır. Usulü dairesinde demirbaş eşya defteri tanzim edilmiş olduğu gibi 1943 yılında satın alınmış olanların da kayda geçirilmemiş ve yıl sonunda sayım yapılmamış olması dolayısıyla demirbaş eşyanın kayda uygunluğu ve tam olarak mevcut olup olmadığı anlaşılamamış ve müfredat cetveli bilânçoya bağlanmamıştır. Demirbaş eşyanın Sağlık Bakanlığınca gönderilen bir müfettiş tarafından tesbit ettirilmekte olduğu görülmüştür.

10. — Demirbaş eşya hesabında kayıtlı eşyadan bir kısmının satılması veya kırılanların tazminlen tahsili halinde bedellerinin bu hesabın matlubuna kaydedilmesi icabederken piyade alayına satılan eşya bedeline mukabil mezkûr alaydan alınan 31. I. 1944 tarihinde alınan ve 15. III. 1943 tarihinde eski Müdür Cemal Turfan'dan tahsil olunan müfredatı işbu fıkranın aşağısında gösterilen 141 lira 35 kuruşun müteferrik hasılatı kaydedildiği, bazı hizmetlilere eşya bedeli olarak ödetirilen 21 lira 70 kuruşun kayda geçirilmediği ve sabit kıymetler namı altında açılmış olan demirbaş eşya hesabına müstehlek eşya bedellerinin kaydedilmemesinin temini lüzumu 1941 yılına ait bilânçonun tetkikatı münasebetiyle Sağlık Bakanlığınca yazıldığı halde mezkûr sene zarfında sarfolunan 2 132 lira 90 kuruşluk yağ ve diğer müstehlek eşya bedelinin bu hesapta bırakıldığı görülmüş ve satılan veya ödetirilen eşya bedellerinin kâr ve zarar hesabının zimmetine ve demirbaş eşya hesabının matlubuna kaydı ve müstehlek mevut bedellerinin de bu hesaptan tenziliyle zarar kaydedilmesi hususları Sağlık Bakanlığınca tekrar yazılmıştır.

Lira	K.	Aded		
25		5	Beyaz karyola	} 31. I. 1944 tarihinde piyade alayından alınan para
15		15	Demir ranza	
5		5	Tahta komidin	
80		2	Lâvabo	} 15. III. 1943 tarihinde eski Müdür Cemal Turfan'dan tahsil edilen
1	50	3	Çay fincanı	
	50	1	Çaydanlık	
1	25	1	»	
3	60	6	Bardak	
5	50	1	Elektrik	
4		1	» ocağı	
141	35			

11. — Muhtelif borçlular hesabı :

Bu hesabın geçen seneden devri olan 20 205 lira 38 kuruş ve 1943 yılında kaydolunan 39 362 lira 38 kuruş ile birlikte zimmet yekûnu 59 567 lira 76 kuruşa yükselmiş ise de bundan 1943 yılında 50 970 lira sekiz kuruşu tahsil edilmiş bulunduğundan 1944 yılında 8 597 lira 68 kuruş devir edilmiş olup bu miktarın Bilânçoya bağlı 10 numaralı cetvele uygun bulunduğu görülmüştür.

12. — Bundan evvelki fıkrada bahsolunan 8597 lira 68 kuruştan; 1 075 lira 80 kuruşunun Kasım 1944 ayının sonuna kadar tahsil edildiği, Türkiye Kömür Satış Müessesesinin borçlu olduğu 1 680 lira 99 kuruşunun mahsubunun derdest olduğu. Denizbank'tan müdevver 1 218 liralık alacağın 1944 senesinde Sağlık Bakanlığı tarafından verilen emirle hesaptan düşüldüğü, 1 330 lira 26 kuruşunun belgelerinin olmaması yüzünden tahsiline imkân bulunmadığı, 2 016 lira 80 kuruşunun da tahsilinin takip edilmekte bulunduğu anlaşılmış ise de geri kalan 1 275 lira 83 kuruşluk alacak hakkında bir bilgi elde edilememiştir işbu 1 275 lira 83 kuruşla belgeleri olmaması yüzünden tahsiline imkân bulunmayan 1 330 lira 26 kuruşun ehemmiyetle takip ve tahsilinin temini hususunu Sağlık Bakanlığına yazılmıştır.

13. — Stoklar Hesabı :

Bir nevi anbar hesabı mahiyetinde bulunan bu hesabın zimmeti 208 031 lira 1 kuruşu matlubu ise 159 511 lira 57 kuruşu ihtiva etmekte olup buna göre 1944 yılına 48 519 lira 44 kuruş devir etmekte bulunmuştur. Bu hesaplara ilgili işlemlerde tenkidi mucip ve tashihi müstelzim görülen hususlar sırasıyla aşağıda arz olunmuştur.

A) 1943 yılı içinde ambardan alınarak istihlâk edilmiş bulunan erzak, levâzım vesaireye ait evrakı müspitenin aynıyat muhasibi tarafından sorumlu saymanlığa verilmemiş olmasından dolayı 1 255 lira 2 kuruşun masraf kaydedilmediği görülmüş ve bu paranın kâr ve zarar hesabına zimmet ve stoklar hesabına matlup kaydedilmesi.

B) Memurlara maliyeti üzerinden verilen ekmeç bedeli olan 725 lira 33 kuruşla eski müdür Cemal tarafından tazmin ettirilen kumaş bedeli olan 24 lira ki, ceman 749 lira 33 kuruştan ekmeç bedeline ait olanın lokantalar varidatına verdiğinin de müteferrik hasıllata fuzulen irat kaydedildiği görülmüş olduğundan mezkûr hesaplardan tenziliyle mecmuu olan 749 lira 33 kuruşun keza kâr ve zarar hesabının zimmetine ve stoklar hesabının matlubuna işlenmesi.

C) Kuduz Tedavi Müessesesine satılmış olan 12 torba çimento bedeli olan 33 lira 12 kuruşun muhtelif borçlular hesabına zimmet mukabili stoklar hesabına matlup kaydı gerekirken hesap harici bırakıldığı görülmekle adı geçen müessese adına zimmet, stoklar hesabına matlup kaydedilmesi.

D) Tahta imal edilmek üzere Kaplıcalar İdaresine ait araziden kesilen ağaçlara takdir edilen 50 liranın hesap dışı bırakıldığı anlaşıldığından bu paranın kâr ve zarar hesabının matlubuna, stoklar hesabının zimmetine ilâvesi.

E) Boş kaplar ambarında kayıtlı şişelerden Üçkardeşler Gazinosu Büfe Memuruna verilip ziyana uğratılan 37 boş bira şişesi bedeli olarak tazmin ettirilen 7 lira 40 kuruşun lokantalar varidatı meyanına alındığı görülmekle stoklar hesabının matlubuna ve kâr ve zarar hesabının zimmetine yazılması.

F) 1. Levazım ve malzeme ambarından muhtelif servislere verilip çıkış muamelesi yapıldıktan sonra bazı malzemenin sarfına lüzum görülmiyerek veya mevsim sonunda müstamel olarak ambara iade olunup ithalât kaydedilmeden tekrar ihracat yapılmış olmasından ve bazı boş kaplar anbar defterine kaydedildiği halde muhasebeye malûmat verilmemiş olmasından dolayı 1940 mali yılı sonu itibarıyla levazım ambarının mevcudunugösteren devir cetveli ile muhasebe kaydı arasındaki fark olarak müteferrik gelirler hesabının matlubunda kayıtlı bulunan 1940 lira 68 kuruşun keza kâr ve zarar hesabına matlup ve stoklar hesabına zimmet kaydolunması;

2. Mayıs 1942 ayında müstahdemin iagesi için ambardan çıkarılıp evrakı müspitesi muhasebeye verilmemiş bulunan 2 254 lira 97 kuruş;

3. 1941 yılında elektrik santrali için istihlâk edilen kömür bedeli olup evrakı müspitesi muha-

sebeye verilmemiş bulunan 1 387 lira 56 kuruş;

4. Yine 1941 yılında 3001, 3313 sayılı fişlerle sarfedilen ekmeğe bedeli olup evrakı müspitesi muhasebeye verilmemiş bulunan 271 lira 26 kuruş ki, ceman 3 913 lira 79 kuruşun kâr ve zarar hesabına zimmet ve stoklar hesabına matlup kaydı;

5. 1942 yılında ziyaa uğratılan viskilerin maliyet bedeliyle rayiç fiyat farkı olarak tahsil ve stoklar hesabına matlup kaydolunan 216 lira 30 kuruşun bu hesaptan tenziliyle kâr ve zarar hesabının maflubuna ilâvesi muktazi bulunmuş;

6. Bedeli sorumlu Saymanlıkça 1941 yılında tediye olunup ambar defterine kayıtlı bulunmayan 102 liralık eşyanın ambar kaydına ithali gerekirken bu muamelenin yapılmadığı anlaşılmış olup bu fıkra ile daha önceki fıkralarda bahis konusu edilen işlemlerden 1941, 1942 yılları hesaplarıyla ilgili bulunanlar hakkında mezkûr yıllara ait bîlâncoların tetkiki münasebetiyle Sağlık Bakanlığına yazılmış ve Bakanlıkça İşletme İdaresine tebligatta bulunulmuş olmasına rağmen İdarece hiç bir muameleye tevessül edilmemiş olduğu görülmüştür.

F) Eczane için satın alınan ilân esmanının stoklar hesabına ve satış hasılatının eczane hasılatı namıyla varidat kaydedilmekte olmasına göre satılan ve müstahdemlerin tedavisi için sarfedilen ilâçların maliyet bedelinin her ay veya sene sonunda tesbit edilerek bütçeye masraf mukabili stoklar hesabına matlup kaydedilmesi lâzımgelirken 1943 yılında satılan ilâç bedellerinin masraf edilmediği görülmüş ve tabii ecza hesabının 1939 senesinden itibaren esaslı bir incelemeye tâbi tutulmak suretiyle ıslahı gerekli bulunmuş olduğundan keyfiyet Sağlık Bakanlığına yazılmıştır.

G) Eski lokanta müsteciri Adnan Naim Nolvân'a 1941 malî yılında verilmiş olan 720 litre benzinin ambar defterine ihracat kaydedilmemiş ve bedelinin de tahsiline dair bir kayda rastlanmamış olup adıgeçenin idare ile olan bütün ilişkilerinin kesildiğine ve masrafların yekdiğerini ibra etmiş olduklarına göre sözüedilen benzinin bu arada gözönünde bulundurulduğu da tabii ve muamele bir kaydın ıcrasından ibaret bulunduğu ve Sağlık Bakanlığınca bu bapta mahalline tebligatta bulunulmuş olduğu halde bedelinin kayda intikal ettirilmemiş olduğu ve aynı zamanda nakden veya aynen tahsil veya istirdat edilmiş olup olmadığı da tesbit edilmemekte bulunduğu cihetle bu hal dikkate değer görülmüş ve eski ambar memuru Fuad Can'ın açığı zuhur etmesi dolayısıyla bakanlıkça ambar hesabının 1942 yılı işlemlerinin incelenmesine bir müfettişin memur edildiği anlaşılmış ise de netice hakkında bir bilgi edilememiş olduğundan bahis konusu 720 litre benzin hakkında şimdiye kadar ne gibi bir işlem yapıldığının bildirilmesi lüzumu Sağlık Bakanlığına yazılmıştır.

H) Stoklar hesabının zimmet devrinin ambar kayıtlarına göre sene sonunda mevcut erzak, levazım ve saire bedellerinin yekûnuna eşit olması ve her sene sonunda hesaplar kapatılmadan muhasebe ve ayniyat kayıtlarının karşılaştırılarak, sarfedildiği halde masraf kaydedilmemiş veya parası ödendiği halde ambar defterine geçirilmemiş veyahut fuzülen bu hesaba kayıt edilmiş erzak ve levazım bedeli bulunduğu takdirde kayde intikal ettirilmesi ve bu suretle mutabakatın temininden sonra hesapların kapatılması icabederken İşletme İdaresince bu usule riayet edilmemesi yüzünden 1944 senesine 48 519 lira 44 kuruş devretmiş olan bu hesabın devir miktarıyla ayniyat ambarının 1944 yılı başında yapılan tadat ve tevzin neticesinde tesbit olunan 35 174 lira 69 kuruşluk miktar arasında - Tibbi Eczâ hariç - 13 344 lira 75 kuruşluk bir fark görünmekte ve bundan işbu raporun 13 nü maddesinin A ve B fıkralarında gösterilen işlemlerin tashihi sonunda nakit muhasipliği hesabına intikal ettirilmesi lâzımgelen 6 633 lira 4 kuruşun tenzilinden sonra 6 711 lira 71 kuruş bakıye kalmakta bulunmuş ve stoklar hesabının esaslı bir surette incelemeye tâbi tutulmak suretiyle tasfiyesi ve âtiyen sene sonlarında ayın ve nakit muhasiplikleriyle işbirliği yapılarak mutabakat temin edildikten sonra kayıtların kapatılması lüzumu Sağlık Bakanlığına bildirilmiştir.

Stoklar hesabına zimmet veya matlup kaydedilmesi lâzımgelirken bunların bir kısmının yanlış kaydedildiği ve bazılarının da hiç kayda geçirilmediği yukardaki fıkralarda gösterilen işlemlerin bu yıl Bîlâncosu üzerinde tashihler yapılmak suretiyle düzeltilmesi mümkün bulunmuş ise de

bu tasahhül yapılsa bile bu hesaba ait işlemlerin tamamı islah ve tasfiye edilmemiş olacağından buna tevessül etmekten ise bu hesaba ilgili işlemlerin bir an önce müfredatının tesbiti ve bu arada görülecek farkların tayıni ve bunlardan islah ve mahsubu lâzımgelenlerin kayıt muamelelerinin ilk yapılacak Bilânçoya ithal edilecek hesaplara intikal ettirilmesi ve açık kalanların da alelusu ait olduğu hesaba alınarak takip ve tahsili suretiyle hesabın tasfiyesinin sağlanması hususunun Sağlık Bakanlığına yazılması daha uygun görülmüş ve keyfiyet adigeçen Bakanlığa bu suretle bildirilmiştir.

14. — Bankalar hesabı :

Bu hesabın zimmetinde 93 945 lira 26 kuruş, matlubunda da 93 883 lira 81 kuruş kayıtlı olup 1944 yılına devri olan 81 lira 45 kuruş ibraz olunan belgelere uygun bulunmuştur.

15. — Kasa hesabı :

Zimmetinde 331 528 lira 19 kuruş, matlubunda da 325 732 lira 46 kuruş kayıtlı bulunan bu hesabın gelecek seneye devri 5 795 lira 73 kuruştan ibaret olduğu ve işlemlerin evrakı müsbitesine müstenit ve devrin tadat mazbatasına uygun bulunduğu anlaşılmıştır.

16. — Kâr ve zarar hesabı :

Bu hesabın zimmetinde 486 895 lira 24 kuruş, matlubunda da 288 471 lira 36 kuruş kayıtlı olup buna göre zimmet bakıyesi 198 423 lira 88 kuruştan ibaret bulunmuştur.

Bilânçoya bağlı 2 numaralı cetvelde gösterildiği üzere işletme idaresinin 1943 senesi varidatı 198 471 lira 36 kuruş, sarfiyatı 347 617 lira 37 kuruş ve zararı da 149 146 lira 1 kuruş olup Sağlık Bakanlığı bütçesinden yardım olarak kayıtlı bulunan 90 bin liranın tenzilinden sonra 59 146 lira 1 kuruş kalmakta ve geçen seneden devir edilen 139 277 lira 87 kuruş ile birlikte zarar yekûnu 198 423 lira 88 kuruşa yükselmekte ise de işbu raporun 2 numaralı bendinde belirtilmiş olduğu veçhile Sağlık Bakanlığı bütçesinden bu kuruma yapılan yardım miktarı 90 bin lira olmayıp 110 bin liradan ibaret bulunması hasebiyle 1943 yılına ait zarar miktarından yani 149 146 lira 1 kuruştan 90 bin liranın değil, 110 bin liranın tenzili icabetmekte ve bu takdirde ise geriye 39 146 lira 1 kuruş kalmakta ve buna geçen sene devrolunan 139 277 lira 87 kuruş ilâve bulunduğu takdirde ise zarar yekûnu 178 423 lira 88 kuruşa inhisar etmekte bulunmuştur.

17. — Lokantalar ve büfeler hasılatı 103 645 lira 81 kuruş ve sarfiyatı da 164 133 lira 11 kuruştan ibaret bulunmuş olup buna göre aradaki 60 487 lira 30 kuruşluk fark da zararı teşkil etmektedir. İşletme İdaresi buna sebep olarak - Kaplıcaların Bakanlıkça bir komisyon marifetiyle tesbit edilmekte olan tarifelerinin tatbiki eihetine gidilmesi, Kaplıcaların, hastane gibi memleketin sıhhi ihtiyacını temin ettiği için oteller ve lokantaların bir küll halinde kabulü lâzımgelmekte olduğundan lokantlardan fayda aranmakta olması - gösterilmekte ve gerçi 1943 yılında olğanüstü hallerin işletmeye tesiri aşikâr bulunmakta ise de tanzim edilen tarifede Termal Lokantasında kahve-altı ile beraber iki öğün yemeğe 8 lira 25 kuruş gibi pek pahalı bir fiyat tesbit edilmiş olduğundan husule gelen zararın fiyat ucuzluğundan değil bilâkis,

A) Lokantalar için ambardan alınan erzak ve levazımın maliyet bedellerinin vaktinde tesbit edilmemesi dolayısıyla aylık hasılat ile sarfiyatın ölçülmemesi.

B) Matbahtan çıkan yemeklerin kontrolünü temin edecek sıra numaralı fişler konulmaması dolayısıyla satılan yemek bedellerinin tamamen faturalara ithal edildiğinden tevsik ve kontrol edilmemesi.

C) Yemeklerin tanzim ve tertibinde satış fiyatının maliyet bedellerinden noksan olup olmadığının kontrol edilememesi.

D) Matbahtan çıkan yemekleri kontrol eden memur ücretinin azlığı yüzünden bu göreve ehil memur tâyin edilmemesi ve bu memurun lokanta şeffliğine bağlı olması hasebiyle denetleme ödevini hakkiyle yapamaması.

E) Nöbetçi memurlardan mâda on bir memura hergün parasız yemek verilmesi gibi usulsüz ve kontrolsüz hareketlerin bahs olduğu ileri sürülebilir.

Binaenaleyh otel ve lokantaların ya idare ve işletme tarz ve usullerinin bir uzmana tetkik ettirilerek Bakanlıkça tesbit olunacak bir usul dairesinde veya hariçten birine icara verilmek suretiy-

le işletilmesi veyahut 1942 yılına ait bilânço münasebetiyle Büyük Millet Meclisi Sayıştay Komisyonunca izhar buyurulan temenni veçhile müessesenin bir şirkete devri zaruri görülmüştür.

Üçüncü kısım

(Gelir ve harcamalar)

18. — Kurumun 1943 yılındaki Genel geliri bilânçoya bağlı II numaralı cetvelde 288471 lira36 kuruştan ibaret olduğu gösterilmiş ise de hükümetçe yardım olarak verilen 110 bin liradan yalnız 90 bin lirası bu hesaba ithal edilmiş bulunduğundan bu miktara 20 bin liranın daha ilâvesi ile müessese gelirinin 308 471 lira 36 kuruşa iblâğı gerekmektedir.

19. — Otel ve lokantalara ait 1943 yılı tarifesinde İşletme Müdürü ve Sanhat İşleri şefi ile servise çalışanlara termal ve büyük otelde oda ve yemek tahsis edildiği ve müesseseye gelecek bazı ziyaretçilere propaganda maksadıyla % 10 tenzilat yapılacağı tasrih kılınmıştır.

İşletme İdaresi memurları 3659 sayılı Kanun hükümlerine tâbi olduğuna göre bu memurlara almakta oldukları aylıktan başka verilecek ikramiye, tazminat, ve saire mezkûr kanunun 13 nci maddesinde gösterilmiş olup bu madde ile verilen yetkîharicinde hiçbir yardımda bulunulmaması icabederken lokantanın açık bulunduğu altı ay içinde memurlara ikişer veya birer yemek verilmesinde kanuni isabet bulunmamıştır.

Bundan başka propaganda maksadıyla yapılan % 10 tenzilat faturaların yetkîlarından düşülmekte ise de irat ve masraf kaydı eihetine gidilmemekte olduğundan kimlerden ne miktar tenzil edildiğinin ve bu tenzilatın propaganda maksadına müstenit olup olmadığının denetlenebilmesi için faturalardan yapılacak tenzilatın bütçe ile her sene verilmekte olan propaganda ödeneğine masraf kaydı suretiyle irat edilmesi muamelenin selâmeti bakımından lüzumlu görülmüştür.

Kurumun 1942 yılı raporu ile; Bakanhğin buyruğuyla Yalova'ya yönderilen Bakanlık memurlarından bazılarına tarifeye ve olbaptaki talimatnameye dayanılarak Yalova'da kaldıkları müddetçe parasız misafir edildiklerine ve yemeklerden faydalandıklarına ve işleri için de % 25 tenzilatlı tarifinin uygulandığına dair vâkı mâruzat üzerine Yüksek Meclisin Sayıştay Komisyonunca düzenlenen mazbatanın 5 nci fıkrasında (mahiyeti itibariyle bir ücret cetveli demek olan tarifinin düzenlenmesine ve onanmasına Bakanlık kanunen yetkili ise de kaphea otel ve lokantalarında parasız veya düşük ücretle yatacak ve yiyecekler hakkında sözü geçen kanunda bir kayıt ve sarahat olmadığından bu yetkinin hudut ve şümulünün genişletilerek uygulanmasında isabeti kanuniye görülememiştir. Şayet bu bapta lüzumu ve ihtiyaç görülüyorsa Devlet Deniz ve Demiryollarında yapıldığı veçhile bunlar için ayrıca kanun istihsalıyla faydalanacak kişilerin kanuna bağlanacak cetvelde gösterilmesi icabeder) denildiği halde 1943 yılında da aynı hal devam ettirilmekte bulunmuştur.

Harcamalar :

20. — Kurumun 1943 bütçesiyle harcamaasına mezuniyet verilen ödenek miktarı bilânçoya bağlı 13 numaralı cetvelde gösterildiği üzere 328 725 lira 41 kuruş ve harcama miktarı bilânçoya bağlı 12 numaralı cetvelde yazılı bulunduğu üzere 286 200 lira 4 kuruştan ibaret bulunmuş olup bu rakamların kayda ve evrakı müşbitesine uygun olduğu anlaşılmıştır.

21. — 3653 sayılı Kanunun 10 ncu maddesine göre düzenlenen işbu raporun bilânço ve ilişiği kâr ve zarar cetveli ve diğer cetvellerle birlikte sunulduğunu arz ederiz.

Birinci Başkan	D. 1. Başkan	D. 2 Başkan	D. 3. Başkan	D. 4. Başkan
S. Oran	F. Eke	Atim Özgen	Y. Z. Aslan	R. Bakuy
Üye	Üye	Üye	Üye	Üye
M. Menemencioğlu	I. Erenli	N. Başak	Fahri Özbudun	M. A. Apak
Üye	Üye	Üye	Üye	Üye
R. Ögel	K. Arıçay	F. Aktulga	T. Dengel	F. Işık
				F. Beşkardeş

Sayıştay Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Sayıştay Komisyonu

Esas No. 3/156

Karar No. 18

29 . I . 1948

Yüksek Başkanlığa

Yalova Kaplıcaları İşletme İdaresinin 1943 mali yılı hesabının Büyük Millet Meclisinin 1501 sayılı kararı ve hile muameleye tâbi tutulmak üzere Yüce Başkanlıktan Sayıştay Başkanlığına gönderilmişti. Bu kere komisyonumuza havale buyurulan Sayıştay Başkanlığının 6. XI. 1947 gün ve 270718/2171 sayılı cevabi yazısı rapor, bilânço ve ilişkileri, Başkan Seyfi Oran ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Sosyal Yardım İşleri Başkanı Dr. Celâl Otman'ın huzuriyle okunarak incelendi.

Yalova Kaplıcaları İşletme İdaresinin 1943 mali hesabının Sayıştayca yapılan yargılanması sonunda noksan tevkifat ve fazla tediyeyle ilgili görülen 936 lira 60 kuruşun müsebbiplerinden tazmini suretiyle tahsilinin hüküm altına alınmış ve ilâma bağlanmış olduğu anlaşılmış ve bu hususta yapılacak bir iş görülmemiştir.

1. — Tazmin ile ilgili bulunmayan işlemlerde görülen bazı noksanlar üzerinde de Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının dikkati çekilmiş olduğu anlaşılmış ve komisyonumuzca da Sayıştay kararı yerinde görülmüştür.

Binaenaleyh kredi, demirbaş eşya muhtelif borçlar, stoklar hesapları ile diğer hesaplar üzerinde Sayıştayca temas edilen eksikliklerin düzeltilenerek mütâakıp yıllar bilânçolarına aksettirilmesi lâzımdır.

2. — 1943 yılı kâr ve zarar hesabı da gözden geçirilen müessesenin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığından yapılan 90 000 lira yardım-la birlikte 288 471 lira 36 kuruş gelirine karşılık 347 617 lira 37 kuruş gideri bulunduğu ve bir yıl evvelki 139 277 lira 87 kuruş borcu da bu gidere ilâve edildiği takdirde zarar miktarının 198 423 lira 88 kuruşa baliğ olduğu anlaşılmakta ise de Kaplıca 1947 yılında beş sene süre ile bir şirkete icara verilmiş olduğundan mütâakıp seneler için kâr ve zarar meselesi bahis mevzuu olmamaktadır.

3. — İşbu rapor, bilânçoya ait olmak üzere hazırlanan kanun tasarısıyla birlikte Kamutaya arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Sayıştay Komisyonu Başkanı

Sivas

A. Yurdakul

Bolu

C. Özçağlar

Mauisa

İ. Ertem

Tokad

M. Lâtifoğlu

Sözeü

Niğde

F. Ecer

Çankırı

A. İ. Zeyneloğlu

İmzada bulun-

madı

Siirt

S. Çeliktug

Niğde

Ş. Süer

Kâtip

Yozgad

K. Erbek

Kastamonu

Z. Orbay

İmzada bulun-

madı

Sivas

Ş. Uma

Niğde

Ş. Süer

Yalova Kaplıcaları İşletme İdaresinin 1943 mali yılı bilânçosunun tasdiki hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Yalova Kaplıcaları İşletme İdaresinin ilişik cetvelde gösterilen 1943 mali yılı bilânçosu kâr ve zarar hesabı onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde

yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Ulaştırma Bakanları yürütür.